

Central European
Digital Media
Observatory

Inštitucionálna dôvera: Nešťatny sektor

Coffee Beans

V treťom mikroblogue o inštitucionálnej dôvere opustíme štátny sektor a pozrieme sa na inštitúcie v oblasti občianskeho sektora, vzdelávania a ekonomiky. Medzi významné spoločenské autority ktoré produkujú vplyvné spoločenské elity patrí aj biznis a priemysel, cirkvi, náboženské organizácie a médiá.

World Values Survey (7. vlna, 2022) zisťoval, v akom stave je dôvera v tieto inštitúcie v oboch krajinách.

Súčet % respondentov, ktorí odpovedali <i>veľmi dôverujem a celkom dôverujem</i>	1990 (WVS)		1998 (WVS)		2022 (WVS)	
	SR	ČR	SR	ČR	SR	ČR
Cirkvi a náboženské organizácie	50,2	39,4	57,3	31,7	50,4	32,4
Tlač	36,7	45,9	41,4	42,6	34,2	42,8
Televízia	53,2	70,0	49,8	49,1	44,2	53,0
Veľké podniky, veľké firmy	30,2	24,8	28,9	34,1	49,4	51,5

Najmarkantnejší rozdiel medzi SR a ČR je v ich vzťahu k cirkvám a inštitucionalizovanému náboženstvu celkovo. Zatiaľ čo Katolícka cirkev či Evanjelická bola do veľkej miery zdrojom slovenských národných buditeľov, a cirkvi tak boli vnímané ako spojenec pri budovaní národnej identity, v ČR boli cirkvi, primárne Katolícka, spojenci cisárskej Viedne, voči ktorým sa českí národní buditelia vymedzovali. V zmysle budovania národnej identity bol teda vzťah k cirkvi v SR a v ČR opačný.

Dôvera v štandardné médiá klesá. V prípade tlače je to mierny pokles rádovo jednotiek %. Televízia v ČR ale zažila masívny prepád takmer o tretinu. Meranie nezachytáva dynamiku vzostupu alternatívnych médií, ktorá je v dnešnej analýze mediálneho prostredia kľúčová, a má teda obmedzenú výpovednú hodnotu.

Dá sa očakávať, že tam sa “skrýva” pokles dôvery v štandardné médiá - časť verejnosť ich dnes vníma ako súčasť “systému”, uprednostňuje čerpanie informácií zo sociálnych sietí a alternatívnych médií.

Jednoznačným víťazom v tejto kategórii je ekonomický sektor - na ten sa po páde minulého režimu zotrvačnosťou nazeralo s nedôverou a “divoké” 90. roky mu moc nepomohli, ale po stabilizácii sa z neho stala významná a pomerne dôveryhodná súčasť spoločnosti.

V r. 2022 sa merala aj dôvera v inštitúcie, ktoré v r. 1990/98 neboli súčasťou merania, nedokážeme preto zachytiť trendy. Práve tieto inštitúcie ale dnes patria k najdôveryhodnejším v oboch krajinách.

Súčet % respondentov, ktorí odpovedali <i>veľmi</i> <i>dôverujem a celkom</i> <i>dôverujem</i>	2022 (WVS)	
	Slovensko	Česká republika
Univerzity (č.1. v ČR aj SR)	71,6	75,6
Polícia (č.2. v ČR)	52,4	69,3
Charitatívne a humanitárne org. (č.2. v SR)	60,7	56,9
Banky (č.3. v ČR aj SR)	59,0	63,6

Najdôveryhodnejšou inštitúciou v oboch krajinách sú univerzity. Dá sa predpokladať, že sa tu kombinuje istá dôvera vo vedu, vedomie toho, že veda má reálne výsledky, a zároveň isté pozitívne pocity spojené so študentskými časmi, prípadne s pocitom prestíže spojeným s vysokoškolským vzdelaním - jedná sa teda o zdroj prestíže

Postavenie bánk autorov prieskumu prekvapilo najviac - ale demonštruje rešpektované postavenie a dôveru ekonomického sektoru v živote súčasných generácií. Dôvera v banky patrí spolu s dôverou v silové zložky k jedným z najväčších rozdielov súčasnej generácie oproti generáciám vyrastajúcim za socializmu.

Charitatívne organizácie by sa mali zdanlivo vysvetliť najľahšie - sú vo všeobecnosti asociované s pomocou iným, ktorá je takmer univerzálne vnímaná pozitívne. Výnimkou je zvyčajne iba situácia, kedy je pomoc iným vnímaná na "náš" úkor.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY